

Grong kommune
Rådmannen

KOMM. OG REG. DEP	
06 SEPT 2006	
06/1592-61	
Ark.	612.1
Avd.	KO IKJ 1045

Det kongelige kommunal- og regionaldepartement
Postboks 8112 Dep.
0032 OSLO

Vår ref:
06/1083-6-JL

L.nr.
4500/06

Arkiv:
010 &13

Deres ref:
06/1592-2 SDA

Dato:
05.09.2006

HØRING OM ENDRINGER I VALGLOVEN. UTTALELSE.

Grong formannskap har i møte 24. august, sak 54/06, enstemmig vedtatt å avgi følgende uttalelse om forslag til endringer i valgloven, i samsvar med vurdering og forslag fra rådmannen:

Om forslaget til lovendringer:

1. Valgstyret pålegges å sende ut valgkort til alle stemmeberettigede:

Ved de siste valgene har dette vært opp til kommunene å avgjøre, og Grong kommune har ikke sendt ut valgkort. Dette har et visst økonomisk aspekt. Kommunen får ikke lenger særskilt tilskudd fra Staten til gjennomføring av valg (er lagt inn i rammetilskuddet), og det har vært lagt vekt på å gjøre valgavviklingen så rimelig som mulig, herunder å gjennomføre valg uten hjelp av valgoppgjørprogram. For Grong kommune vil kostnaden med valgkort beløpe seg til ca. kr 14.000 eks. mva. (inkl. porto) etter de priser som ble tilbudt ved siste valg. Fordelen med en lovendring vil være at det blir lik praksis kommunene imellom. Det har kommet noen spørsmål etter valgkort fra velgere som er kjent med at noen har fått valgkort i posten. Videre er det en fordel at det gjennom valgkortene blir gitt informasjon direkte til velgerne om når og hvor valgting holdes. For forhåndsstemmehottakere vil det være arbeidsbesparende såfremt velgere tar med seg valgkort når de forhåndsstemme. Videre kan det lette arbeidet på valgting om velgere gjennom valgkortet vil se hvor vedkommende er manntallsført. (Valgkort vil ikke kunne erstatte legitimasjon).

Forslaget om lovpålagt utsending av valgkort til "alle" støttes.

2. Forhåndsstemmehottak avsluttes siste torsdag før valgdagen.

De siste valgene har det vært forhåndsstemmehottak t.o.m. siste fredag før valgdagen. Dette har vært unødvendig tett opptil valget, tatt i betraktning at forhåndsstemmer skal være framme (med post) hos vedkommende valgstyre innen kl 20 valgdagen, altså mandag (se også forslag om endring av dette tidspunkt under punkt 4). Ved tidligere forslag til endringer i valgloven har Grong kommune uttalt at siste fredag før valget er for sent, og det er derfor en absolutt fordel at denne fristen nå flyttes til torsdag.

Forslaget om å flytte forhåndsstemmefristen tilbake til torsdag støttes.

Postadresse:
Postboks 162
7871 Grong
E-post: postmottak@grong.kommune.no

Sentralbord: 74 31 21 00
Telefaks: 74 31 21 01
Saksbehandler tlf: 74 31 21 11

<http://www.grong.kommune.no>

Bankgiro:
Org. nr:

4448.06.00050
NO 940010853

3. Frist for å søke om å få avgi stemme ved ambulerende stemmemottaking må ikke settes senere enn siste torsdag før valgdagen.

Tidligere var denne frist *fredag* før valgdagen. I praksis vil valgstyret sette en tidligere frist for å kunne planlegge gjennomføring av forhåndsstemmemottak, som vil kreve en ekstra ressurs dersom det skulle bli flere lange turer til de ytre delene av kommunen.

Forslaget til lovendring er en naturlig konsekvens av at siste frist for å *avgi* forhåndsstemme flyttes til torsdag, og det er ingen grunn til å gi merknad til dette.

4. Forhåndsstemmegivningene må være kommet inn til valgstyret innen kl. 20 første tirsdag etter valgdagen.

De siste to valgene har denne fristen vært kl 20 valgdagen. Nå foreslås *både* å flytte tilbake fristen for forhåndsstemmegivning, og å flytte fram fristen for at forhåndsstemmen skal være framme hos vedkommende valgstyre, dvs. 2 dager forlengelse av margin for postgang. Det kan ikke sees å være noen grunn til dette. I Grong har det ikke vært mange for sent mottatte forhåndsstemmer. Ved valget i 2003 er det protokollert 2 stemmer som kom for sent fram, og ved valget i 2005 ingen stemme for sent framkommet. (Det som er protokollert er stemmer som er mottatt med posten tirsdag, men det kan ikke erindres at det har kommet stemmer senere enn ~~tirsdag~~.) Med én dag tilbakeflytting av forhåndsstemmemottak skulle det være god tid for postgang (a-post). Dersom fristen utsettes til tirsdag kan ikke valgoppgjøret gjøres ferdig før onsdag. Erfaring fra tidligere kommunestyrevalg viser at presse og publikum nærmest *krever* hurtig melding om hvem som er valgt til kommunestyret. Når det skal legges til side et antall forhåndsstemmer som ikke kan telles og kandidatbehandles før etter klokka 20 tirsdag vil det føre til ytterligere forsinkelse. Det vil neppe bli satt av tid for kvelds-/nattarbeid etter kl 20 tirsdag for å gjøre ferdig valgoppgjøret. I Grong har en fulgt prinsippet om ikke å kunngjøre hvem som er valgt før valgoppgjøret er helt ferdig, i og med at de stemmene som legges til side for å telles sammen med (ev.) sist mottatte forhåndsstemmer vil kunne gi endringer i kandidatrekkefølgen. Ved Stortingsvalg vil imidlertid en utsettelse på én dag ha mindre betydning, idet et mindre tall resterende forhåndsstemmer normalt vil ha mindre virkning på valgresultatet. I høringsnotatet er antydning at det vurderes forskriftsfastsatt bestemmelser om forsendelsesmåte. Dette synes hensiktsmessig. En slik forskrift bør også inneholde bestemmelser om bruk av ekspedisjonskonvolutt. Enkelte kommuner har postlagt forhåndsstemmer i omslagskonvolutten, noe som kan være uheldig, bl. a. føre til at omslagskonvolutt for forhåndsstemmer i vanvare blir åpnet i postmottakene.

Det frarås å endre valgloven slik at fristen skyves ut til tirsdag. Det tilrås å fastsette, gjennom forskrift, bestemmelser om forsendelsesmåte for forhåndsstemmer, herunder også bruk av ekspedisjonskonvolutter.

5. Om legitimasjon ved hjelp av "andre" som legitimerer seg.

Tidligere har det vært godtatt at en person som stemmemottaker "kjenner godt" bekrefter at en annen velger er den han utgir seg for å være. Nå foreslås en lovendring slik at identiteten bekreftes av en annen person over 18 år som selv kan legitimere seg. Dette er en endring som bryter med de tidligere strenge krav til legitimasjon for å sikre at en persons identitet og stemmerett ikke misbrukes. Det burde være et klart krav at velgere kan legitimere seg selv. Det synes ikke å være tilfredsstillende om dette kravet faller bort, og synes å bryte med andre prinsipper for legitimasjon som gjelder i samfunnet.

Det frarås å gjøre endring i valglovens krav til legitimasjon.

6. Om foreløpig opptelling.

Forslaget har ingen praktisk betydning for Grong kommune. Telling gjøres alltid manuelt i og med at det er et lite antall stemmer. Ingen merknad.

7. Om kontrolltelling.

Forslaget har ingen praktisk betydning for Grong kommune. Telling gjøres alltid manuelt i og med at det er et lite antall stemmer. Ingen merknad.

8. Foreløpig opptelling av stemmesedler avgitt på forhånd kan starte søndag før valgdagen.

Tidligere har opptelling av forhåndsstemmer (unntatt et mindre antall som legges til side) blitt gjort mandag morgen (valgdagen). Nå foreslås det å gi anledning til å starte denne telling en dag tidligere. For Grong vil dette ikke ha praktisk betydning i og med at det vil være snakk om et overkommelig antall forhåndsstemmer. Disse kan lett telles i løpet av mandag, og det vil neppe bli trommet sammen tellekorps søndag. Ingen merknad.

Om andre temaer som departementet ønsker høringsinstansenes syn på:

Skjæringsdatoen for manntallet.

Det spørres i høringsnotatet om ev. konsekvenser av å forskyve skjæringsdatoen for manntallet fra 31. mai til 30. juni. Det er noe usikkert hvorvidt leverandører av materiell kan ha vansker med å levere valgkort når fristen utsettes, men det er uten tvil visse ulemper med å utsette datoen en måned, som vil ha som konsekvens at manntallsutlegging, kandidatkontroll, og produksjon og utsending av valgkort vil kunne berøre den sentrale sommerferie-perioden. **Det signaliseres derfor at skjæringsdatoen for manntallet ikke bør endres.**

Formannskapet har i sitt enstemmige vedtak ellers uttalt følgende:

Om valg og politiske meningsmålinger:

Formannskapet mener det bør vurderes å innføre restriksjoner når det gjelder medias rett til å publisere meningsmålinger i de siste dagene før valgdagen.

Med hilsen

Jan Lyngstad
førstekonsulent